

Ένα Γράμμα από την Κύπρο όσο και να θέλει να περιοριστεί στην πνευματική και καλλιτεχνική κίνηση αναγκαστικά θα βγει έξω από τον κύκλο των Γραμμάτων και θα μπει στα θέματα που καίνε. Ίδιαίτερα όταν το Γράμμα αυτό είναι το πρώτο με' ή έκδοση του περιοδικού που θα το φιλοξενήσει είναι η πρώτη. Και πρόκειται μάλιστα για περιοδικό που θέτει μπροστά του ευρύτερους στόχους.

Την Κύπρο, βλέπετε, δεν μπορεί κανείς στις μέρες μας, να την τεμαχίσει ν' αποσπάσει, ν' απομονώσει μια οποιαδήποτε πλευρά της από το κύριο σώμα, από τις μεγάλες πληγές που είναι έτσι ορθάνοικτες και σ' αναγκάζουν να σκύβεις συνεχώς άπάνω τους. Τα μεγάλα προβλήματα είναι ουσιαστικά ακόμη ένετι, ανέγγιχτα. Η κατοχή έγινε κάτι παραπάνω από βραχνάς. Δεν είναι μονάχα η παρατεινόμενη αγωνία των ξεριζωμένων αλλά και η ανασφάλεια που νιώθει ολόκληρος ο λαός για το μέλλο. Τα έρωτήματα κι' όταν δεν μπαίνουν φωναχτά, τα διαβάσεις στα πρόσωπα των ανθρώπων. Ποῦ πάμε; Η αδιαλλαξία των σωβινιστών της Άγκυρας δεν δείχνει σημεῖα υποχώρησης. Αντίθετα παρουσιάζει σημεῖα σκληρότητας και προσηλητικότητας που κτυπά και πρὸς τὴν κατεύθυνση τοῦ αἰγαίου δημιουργώντας έτσι μιὰ τρομακτικὰ ἐπικίνδυνα κατάσταση πραγμάτων σ' ὄλεση τὴν περιεχὴ. Στὴν Λευκωσία κυκλοφοροῦν ἤδη μ' ἐπίταση φήμες γιὰ ἕνα προσχεδιασμένο ἀπὸ τὴν ἀμερικάνικες, νατοϊκές ὑπηρεσίες ἀδιέξοδο, πού θὰ σπρώξει στὴν ὀσμήνη στιγμή τὴν κατάσταση πρὸς μιὰ πολεμικὴ ἀνάφλεξη με' ἀλυσιδωτὲς ἀντιδράσεις τόσο πρὸς τὴν Κύπρο - διαμελισμός, διπλὴ ἔνωση - ἄλλο τόσο καὶ πρὸς τὴν Ἑλλάδα - πρᾶξιλόγημα χουντομοναρχικῶν -.

Εἶναι ὅμως μαθὲς οἱ προοπτικές; Ὁχι. Ἡ Κύπρος ἀναπνέει, ζεῖ καὶ ἀνασυγκροτεῖται. Ἡ οἰκονομία τοῦ ἐλεύθερου κομματιοῦ ἐπανδραστηριοποιεῖται, στήνονται καὶ πάλι σκαλωσιές, κτίζονται οἰκίαι, ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀνέργων μειώνεται, οἱ τιμὲς παραμένουν σὲ σταθερὴ σχετικὰ ἐπίπεδο. Παράλληλα πυκνώνουν στὸ ἐξωτερικὸ οἱ Ἐπιτροπὲς Ἀλληλεγγύης πρὸς τὴν Κύπρο, τὸ εὐρωπαϊκὸ κίνημα εἰρήνης μετατρέπει τὸ Κυπριακὸ σὲ θέμα ἐξάλειψης τῆς πιὸ ἐμνηκτικῆς τὴν στιγμή αὐτῆ, ἐστίας ἔντασης στὴν ἠπειρο. Μ' αὐτὸ τὸ σύνθημα θὰ γίνῃ τὸν προσεχῆ Ὀχτώβρη στὴν

Φραγκφούρτη της Δ. Γερμανίας Παγκόσμιο Συνέδριο για την Κύπρο. Έτσι ο αγώνας συνεχίζεται κι' αναπτύσσεται και όσο το πρόβλημα μας κρατιέται στέρεα στα πλαίσια του ΟΗΕ και των αποφάσεων του, άλλο τόσο άπειτα ισχύ και ιστορική προοπτική. Αυτή η γραμμή του αγώνα και της έλπίδας διαπερνά όλες τις πτυχές της ζωής του νησιού. Μαζί και της πνευματικής και καλλιτεχνικής.

Έντελως πρόσφατα, στις αρχές του Μάρτη, ο Θεατρικός Όργανισμός Κύπρου (ΘΟΚ) αποφάσισε να διευρύνει τις δραστηριότητες του δημιουργώντας έκτός της κύριας σκηνης και δυό άλλες - μιá Παιδική και μιá Πειραματική.

Η Παιδική Σκηνή εγκαινιάζεται τόν 'Απρίλη μέ τόν "Παπουτσάμενο Γάτο" του Μπράϊαν Ουέϋ κι' η Πειραματική κάπως αργότερα μέ τόν "Επιστάτη" του Χ. Πίντερ. Ο ΘΟΚ παρουσιάζει τις μέρες αυτές τό έργο του Σαίξπηρ, "Μέ τό ίδιο μέτρο" σέ σκηνοθεσία - διασκευή του ανατολικογερμανού Χάϊνς Ούβε Χάουζ. Λέμε διασκευή, γιατί πράγματι, ο Χάουζ προσάρμοσε τό έργο αυτό, πού δέν είναι και πολύ γνωστό (στήν 'Ελλάδα μόλις τελευταία τό παρουσίασε ο Κούν) στήν έποχή μας δίνοντας του μιá διάσταση έπικαιρότητας.

Μιá άλλη παραγωγή του Χάουζ στις αρχές της σεζόν ήταν ο "Κόηρος μέ τήν Κιμωνία" του Μπρέχτ πού για πρώτη φορά έθεσε τούς ήθοποιούς μας μπροστά σέ τέτοια σοβαρή δοκιμασία. Τήν άντεξαν όμως.

Τό μεγάλο πρόβλημα του θεάτρου μας ήταν πάντα κυρίως τό ρεπερτόριο. Κι' αυτό τό πρόβλημα όλοι αισθάνονται ότι είναι πιό έξυ τώρα γιατί και οι καιροί κι' οι απαιτήσεις είναι άλλοιότιμες. Χρειαζόμαστε ένα ρεπερτόριο πού ν' άντανανκλά σέ κάποιο βαθμό τουλάχιστο τούς προβληματισμούς του νησιού. Δική μας δραματουργία δέν έχουμε δυστυχώς άκόμα. ("Ότι υπάρχει είναι έντελως σκόρπιο). Κι' η πιό κοντινή αναμφισβήτητα είναι η έλλαδική. Σ' αυτό τό σημείο αξίζει να αναφέρουμε ότι τό έργο πού άγγιξε περισσότερο στήν έφετεινή σεζόν τό κοινό μας ήταν τό "Καληνύχτα Μαργαρίτα" (Γερ. Σταύρου - Δημ. Χατζή) σέ σκηνοθεσία Βλ. Καυκαρίδη.

πάνω σέ θέματα της ιστορίας του, ήρθαν όμως αντιμέτωποι και με μία απαίτηση που τήν έκουσαν παντού όπου πήγαν: Να δίνει πιο αποφασιστικά τό παρόν της στην Κήπρο ή πνευματική Έλλάδα, ή αγωνιζόμενη πνευματική Έλλάδα. Έκείνο που γινε και γίνεται σ' αυτό τόν τομέα είναι ελάχιστο. Όσο για τό γιατί και πως και τί μπορεί να γίνει άς τό αφήσουμε για μία άλλη φορά.